

Kirjallinen kysymys KK 333/2024 vp

Tytti Tuppurainen sd ym.

Kirjallinen kysymys hallituksen sote-järjestöihin kohdentamien leikkausten vaikutuksista ihmisille tarjolla olevissa palveluissa ja kansanterveydessä

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus on päättänyt leikata sosiaali- ja terveystieteiden STEA-avustuksia ensi vuonna 79,5 miljoonaa euroa. Yleisavustuksilla ja kohdennetuilla yleisavustuksilla rahoitettuihin ns. jatkuvaluonteisiin järjestöjen toimintoihin myönnetään vuonna 2025 noin 18—21 miljoonaa euroa vähemmän STEA-avustuksia. Hallituksen uudessa kansalaisjärjestöstrategiassa on juuri linjattu, että jatkuvaluonteisiin avustuksiin ja hallinnollisen byrokratian vähentämiseen panostetaan. Leikkaus on ristiriidassa hallituksen juuri julkaiseman strategian kanssa.

STM:n alustavan arvion mukaan yleisavustuksiin ja kohdennettuihin toiminta-avustuksiin kohdistuvat leikkaukset koskettavat noin viidesosaa STEA-avustuksia tänä vuonna saavista järjestöistä. Osalle järjestöistä leikkaus tarkoittaa satojentuhansien eurojen menetystä.

Leikkaukset osuvat laajasti maassamme äärimmäisen arvokasta työtä tekeviin sote-järjestöihin. Järjestöt organisoivat vapaaehtoistyötä ja tarjoavat palveluja, joille ei ole olemassa korvaajaa. Esimerkiksi mielenterveys- ja päihdeongelmien hoidossa ja ennaltaehkäisyssä järjestöillä on merkittävä rooli.

Helsingin yliopiston soveltavan tilastotieteen dosentin Jukka Hoffrénin laskelman mukaan vapaaehtoistyön arvo Suomessa on vuosittain lähes 3,2 miljardia euroa. Järjestöihin panostaminen palautuu siis yhteiskunnalle moninkertaisesti takaisin.

Myös hallitus on omassa hallitusohjelmassaan todennut: "Mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisy ja hyvä hoito ovat tärkeitä sekä kansanterveyden että kansantalouden näkökulmasta. Erityisesti nuorten lisääntyneet mielenterveysongelmat vaativat määrätietoisia toimia." Niin ikään hallitus on linjannut, että se lisää "matalan kynnyksen palveluiden ja mielenterveysavun saatavuutta yhteistyössä muun muassa järjestöjen ja seurakuntien kanssa".

Hallituksen leikkaukset ovat ilmeisessä ristiriidassa sen oman hallitusohjelman ja kansalaisjärjestöstrategian linjausten kanssa.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millaisena hallitus näkee sote-järjestöjen roolin suomalaisten hyvinvoinnin turvaamisessa, millaisia vaikutuksia hallitus arvioi järjestökenttään kohdistuvilla massiivisilla leikkauksilla olevan,

miten hallitus aikoo varmistaa, että yhteiskunnalle miljardien eurojen arvoinen sote-järjestöjen työ jatkuu Suomessa sen toteuttamien leikkausten jälkeen,

millaisia säästöjä hallitus arvioi sote-järjestöihin kohdistamalla leikkauksilla saavansa, kun huomioidaan järjestöjen tuottama moninainen, myös taloudellisesti merkittävä, hyöty, millä tavalla järjestöihin kohdistuvat leikkaukset lisäävät hallitusohjelman tavoitteen mukaisesti matalan kynnyksen palveluiden ja mielenterveysavun saatavuutta ja miten hallitus kokee toteuttavansa omaa hallitusohjelmaansa, jossa selkeästi linjataan, että mielenterveys- ja päihdeongelmien ehkäisy ja hyvä hoito ovat tärkeitä sekä kansanterveyden että kansantalouden näkökulmasta?

Helsingissä 24.9.2024

Tytti Tuppurainen sd

Suna Kymäläinen sd

Johannes Koskinen sd

Niina Malm sd

Aki Lindén sd

Tuula Haatainen sd

Riitta Mäkinen sd

Piritta Rantanen sd

Juha Viitala sd

Matias Mäkynen sd

Pia Hiltunen sd

Timo Suhonen sd

Paula Werning sd

Seppo Eskelinen sd

Eeva-Johanna Eloranta sd

Johan Kvarnström sd

Lauri Lyly sd

Helena Marttila sd

Pia Viitanen sd

Anna-Kristiina Mikkonen sd

Saku Nikkanen sd

Jani Kokko sd

Johanna Ojala-Niemelä sd